

PREČÍTAJTE SI

■ Pripravujeme nové projekty	2
■ Ceny a poplatky od roku 2023	6
■ Odišiel jeden z nás...	7
■ Nebudú pobyty, nebudú peniaze	8
■ JDS slávi 10. výročie vzniku	11
■ Zápis detí do škôlky v máji	12

POCHOVALI SME S ÚCTOU, ALE HLAVNE S HUMOROM

● Veľké náreky to boli pri pochovávaní

Obdobie fašiangov, obdobie pred prípravou na naše najstaršie a najvýznamnejšie kresťanské sviatky – Veľkú noc – sa končí pekným ľudovým zvykom, a to pochovávaním basy. Už naši predkovia sa pred nastávajúcim pôstom radi zabávali, spievali a tancovali. Gazdinky pripravovali typické fašiangové jedlá, ku ktorým okrem pampúchov a šišiek patria aj voňavé fánky.

S tancom a zábavou pred nastávajúcim pôstom sa prišli rozlúčiť do Domu kultúry vo Veľkých Kostoľanoch dňa 18. februára aj občania našej obce. A aká iná ako veselá by mala byť rozlúčka?

O veselé a vtipné pochovávanie basy sa postarala folklórna skupina Dudváh z Križovian nad Dudváhom. Ich program bol rozdelený do troch častí. V prvej časti si nápadité masky zatancovali s tanečtívkami občanmi. Bol to tanec veselý, srdečný, veď bol pred dlhým pôstom posledný.

Druhá časť bola paródiou na rozprávku Mrázik. Folklórna skupina si dala naozaj záležať na výbere kostýmov a rekvizít. Posledná, tretia časť programu sa niesla v duchu pohrebu. No našťastie iba vymysleného pohrebu „veselej basy“. O tom, že nešlo o skutočný pohreb, svedčil aj smiech, ktorý sa ozýval sálou domu kultúry. Účinkujúci basu pochovali s úctou, ale hlavne s humorom.

No aj keď pomyselná basa už bola pochovaná, zábava pokračovala do polnoci. Veď s basou sa treba rozlúčiť tak, ako sa patrí – s tancom. O výbornú atmosféru tanečnej zá-

„Basa naša milovaná, pekne si nám vyhrávala...”

bavy sa postaral DJ Crazy. Žánre tanečných piesní DJ obmieňal, no aj tak najväčší úspech mali piesne 70. a 80. rokov. Ich melodickosť nenechala sedieť na stoličkách nikoho z prítomných. Tancovali mladí, starší aj starí.

„Zbohom, basa naša milovaná, po pôste Ťa čakáme znova!“

Ing. GABRIELA HÁJEKOVÁ

Foto: Václav Hesko

Ďalšie fotografie z podujatia nájdete na 6. strane.

Krásne prežitie veľkonočných sviatkov v zdraví, radosti a spokojnosti

prajú občanom obce starosta
s referentkami obecného úradu

PRÁCE V OBCI

Súčasné projekty sme uviedli do užívania, nové pripravujeme

Začalo sa nové volebné obdobie a tiež sa začala jar, čo nám dáva novú energiu do nových aktivít. Niektoré práce sme dokončili, niektoré sa začnú a pracujeme aj na nových projektových dokumentáciách.

Lávka nad potokom je pripravená na plnenie svojho účelu a oonedlho začneme aj opravu pôvodného zábradlia na moste a osadíme dopravné značky podľa schváleného dopravného plánu, ktoré súvisia s prevádzkou mosta, ktorý je vlastníctvom obce. Aby sme zvýšili jeho životnosť, budú prejazdom

- *Lávka je určená pre peších, nie pre cyklistov, žiadame občanov, aby dodržiavali bezpečnosť cestnej premávky*

- *Chodník vedúci od lávky k prechodu pre peších k budove pošty – žiadame vodičov, aby neparkovali vozidlá pozdĺž chodníka*

- *V rámci projektu výstavby lávky sa realizujú dokončovacie práce*

obmedzené nákladné vozidlá, ktoré doposiaľ po ňom jazdili.

Stavebné práce sme ukončili aj v areáli cintorína, kde sa nachádza nové pietne miesto pri vysadenej lipe, ktorá symbolizuje pamätník obetiam Covid-19 a z našej iniciatívy bude aj pamätným miestom pre našich predčasne zosnulých občanov. Okrem výstavby ďalšieho radu s hrobovými miestami bola postavená urnová stena. Keďže už aj do obcí prišiel trend pochovávaní nielen do zeme, ale aj spaľovaním, bolo potrebné vytvoriť miesto na uloženie urien. Vzhľadom na nedostatok miesta na cintoríne je pravdepodobné, že v budúcnosti bude pochovávanie spaľovaním viac preferované.

Okrem investičných akcií, ktoré sa realizujú, pripravujeme aj ďalšie.

- *Nové hrobové miesta*

● **Pietne miesto v novej zóne cintorína čaká na osadenie mobiliáru a záhradnícke úpravy**

● **Pamätná doska ako spomienka na obeť pandémie a predčasne zosnulých**

Máme tiež spracovaný projekt na výstavbu atletickej dráhy v areáli priestorov školy na súčasnej zelenej ploche. Už dávno je požiadavka základnej školy, aby žiaci počas telesnej výchovy mali možnosť behu v bezpečnom prostredí a nie po miestnych komunikáciách.

Ďalším projektom, na ktorom pracujeme, je prístavba k budove materskej školy, v ktorej by mali byť ďalšie štyri triedy. V súčasnosti je v celej republike nedostatok miest v materských školách a zvlášť pri zvýšenej výstavbe a ponuke bývania v našej obci, bude potrebné zabezpečiť aj dostatok miest pre deti v materskej škole a neskôr aj v základnej škole.

Z tohto dôvodu máme pripravený aj stavebný projekt na výstavbu novej kuchyne s jedálňou a čakáme, či bude vyhlásená výzva na dotačné prostriedky. Na mieste zbúraného bývalého kultúrneho domu by mala vyrásť zelená relaxačná zóna s náučnými tabuľkami o histórii a osobnostiach našej obce. Jednotlivé investičné akcie však podliehajú aj prideleniu finančných prostriedkov, nakoľko z vlastných peňazí si takúto výstavbu dovoliť nemôžeme. Verme a dúfajme, že sa nám v tomto roku podarí urobiť aspoň niečo z našich stanovených cieľov.

Text a foto:
Mgr. GILBERT LIŠKA, starosta

● **Urnová stena – do jednej bunky sa zmestí 4 až 6 urnien**

Ako (ne)funguje poskytovanie dotácií

Média a sociálne siete sú plné informácií, ako môžu obce a mestá a v niektorých prípadoch aj občania žiadať finančné prostriedky z dotačných prostriedkov Európskej únie alebo štátu. Veľmi dobre sa to počúva, aj občania nám často vravia, „veď požiadajte o peniaze z Európskej únie, teraz dávajú“...

Skutočnosť je ale úplne iná. Byrokratické praktiky sa mali už dávno odstrániť a mal byť najprv posudzovaný zámer a na základe toho by mala obec dať vypracovať projektovú dokumentáciu a realizovať proces verejného obstarávania. Všetky obce si ale musia dať najprv vypracovať projekty a absolvovať zdlhavý proces výberu dodávateľa. Napokon sa stane to, že dotáciu riadiaci orgán neposkytne a peniaze za služby, ktoré

si obec musela dať spracovať, nikto nevráti a projekt skončí v zásuvke.

Príde ďalšia výzva a s ňou aj nové podmienky a kritériá. Samozrejme, je potrebné zmeniť spracovanú projektovú dokumentáciu s novým rozpočtom, zmenu v stavebnom povolení a znova absolvovať proces verejného obstarávania. A takto to ide stále dokola už niekoľko rokov. Kompetentní to vidieť nechcú, darmo na to stále upozorňujeme.

V minulom roku sme zaslali žiadosť o finančné prostriedky na zateplenie budovy materskej školy a výmenu hľadiska v dome kultúry. Dodnes žiadnu odpoveď nemáme, takže iba čakáme a čakáme, a toto sa deje v poslednom období neustále. Pri návšteve školy minister školstva prisľúbil, že štát vyhlási výzvu na rekonštrukciu a budovanie kuchýň s jedálňami, nakoľko počet stravní-

kov za posledné roky značne vzrástol. Dali sme spracovať projekt a z nového dotačného programu *Plánu obnovy* sa peniaze na tento účel čerpať nedajú. *Plán obnovy* nepodporuje financovanie kuchýň a jedální. Tieto zariadenia nie sú súčasťou školských zariadení?

V súčasnosti pracujeme na projekte rozšírenia materskej školy a prostriedky chceme žiadať z programu *Plán obnovy*. Počas tohto obdobia sa už niekoľkokrát menili podmienky a kritériá výzvy. Neustále sa za pochodu niečo mení, dopĺňa, ubera... To sa však takto realizovať nedá. Nemôže riadiaci orgán neustále meniť podmienky pri spracovávaní projektov! Pani ministerka, prosím, zamyslite sa, aká je skutočnosť pri poskytovaní dotácií a ich čerpaní!

Mgr. GILBERT LIŠKA, starosta

XXXIII. SNEM ZMO VO VEĽKÝCH KOSTOĽANOCH

Súčasná situácia v štáte vniesla do diskusie viac kritiky

• Na sneme vo Veľkých Kostoľanoch sa zúčastnilo 104 starostov a primátorov

Naša obec aj v tomto roku opäť privítala v dome kultúry účastníkov XXXIII. snemu ZMO, región JE Jaslovské Bohunice. Na sneme sa zúčastnila viac ako stovka starostov a primátorov z blízkyh aj vzdialenejších okresov. Medzi hosťami nechýbali ani zástupcovia Združenia miest a obcí, Trnavského samosprávneho kraja, Úradu jadrového dozoru SR, spoločností JAVYS, a. s., JESS, a. s., SE, a. s. a ďalší.

Snem bol charakteristický tým, že sa konal prvýkrát po posledných komunálnych voľbách v roku 2022 a zúčastnilo sa na ňom aj viacero novozvolených predstaviteľov samospráv. Účastníci snemu si spomedzi seba volili predsedu a ďalšie orgány združenia.

Prítomných účastníkov privítal starosta obce Veľké Kostoľany Mgr. Gilbert Liška. V krátkosti spomenul situáciu, v ktorej sa miestne samosprávy nachádzajú a zdôraznil, že je potrebné týmto problémom čeliť a požadovať

kompenzácie, ktoré by zmiernili všetky negatívne dopady.

Aj predseda ZMO, región JE Jaslovské Bohunice Mgr. Maroš Sagan, PhD. sa vo svojom príhovore venoval smerovaniu samospráv. Kriticky poznamenal, že v súčasnosti je samospráva vnímaná ako čosi druhoradé, pritom je v štáte najefektívnejšou časťou verejnej správy. Súčasní politici nechápu význam a pojem samosprávy, čo sa napokon prejavuje pri jej financovaní a spolupráci s ňou.

• Účastníkov snemu privítal starosta Gilbert Liška, zľava: podpredseda ZMOS Radomír Brtáň a členka rady ZMO Eva Kukučková

• Pracovné predsedníctvo snemu ZMO, zľava: Radomír Brtáň, Maroš Sagan, Roman Súkeník, Gilbert Liška a Martin Červenka

SAMOSPRÁVY MUSIA „ČAROVAŤ“, KAM SME SA TO DOSTALI?

Štát schoval hlavu do piesku

Okrem funkcie starostu obce zastupujem Združenie miest a obcí Slovenska aj v sekcii dopravy, výstavby, hospodárstva a energetiky. Teda dostávam informácie aj z iných zdrojov a môžem porovnávať, ako fungujú naše štátne orgány. No občas sa presviedčam, že skôr nefungujú a zodpovední riešia predovšetkým svoje politické záležitosti. Haló, páni politici, ešte sú tu občania, obce a mestá... Je potrebné aj im načúvať! Či sa budú nami zaoberať až pred voľbami počas volebnej kampane?

Už v minulosti som opodstatnene kritizoval štátny aparát za spôsoby, ktoré naši politici považujú za vládnutie. V čase covidových opatrení obce a mestá zabezpečovali nezmyselné testovanie, pretože si to „niekto“ želal a bez potvrdenia sa človek nedostal ani do školy či na pracovisko. Netrvalo dlho a po Covide prišla ďalšia kríza – energetická. No popravde, tých kríz bolo viac, či už finančná, vojnový konflikt... Energetická sa však dotýkala každého z nás, pretože na energiu je naviazané celé hospodárstvo krajiny, obchodovanie, služby, doprava a podobne.

Položme si teda otázky: Kto je zodpovedný za dnešný stav? Za ceny energií? Kto za tým stojí? Prečo vyrobíme jednu megawatthodinu za päťdesiat eur, ale kúpime za niekoľkonásobne viac?

Na poslednom zasadnutí sekcie sa diskutovalo predovšetkým o probléme vysokých cien elektrickej energie, ktoré trápia drobných podnikateľov, školy a obce a mestá. Nie je v súčasnosti jednoduché vyskladať rozpočty miest a obcí tak, aby nebolo neskôr potrebné v nich robiť rôzne úpravy. Samosprávy musia „čarovať“, aby zvládli súčasné financovanie a zabezpečili potrebné služby pre svojich občanov.

ZMOS ako prvé upozornilo na problémy

nikatelia si nemohli správne nastaviť svoje prevádzky, prichádzali niekoľkonásobne vyššie faktúry za energie a udržateľnosť podnikov bola dramatická. Kto šetril, napokon platil vysokú pokutu. Keď majiteľovi reštaurácie či pekárne nepostačovali financie vzhľadom na vysoké ceny energií, rozhodol sa pre ťažký krok a svoju prevádzku zatvoril. A čo obce? Mali to urobiť tiež? Úplne vypnúť verejné osvetlenie, či len čiastočne? Na toto predstavitelia vlády zrejme nemysleli, pritom obce a mestá sú základom štátu a miestom prvého kontaktu pre občanov.

Energetickému problému sa venuje aj energetická ombudsmanka, ktorá poukazuje na ústavné právo každého na „dodávku energie za primerané ceny“, ktoré je zakotvené v Ústave SR. Vo svojom vyjadrení okrem iného píše, že v júni 2022 poslanci NR SR odsúhlasili zmenu zákona v zrychlenom legislatívnom konaní. V nej sa uvádza, že „dodávatelia elektriny a plynu musia v cenách za dodávku týchto komodít zahrnúť, premietnuť predpokla-

v súvislosti s energetickou krízou. Upozorňujem sa mala vláda zaoberať oveľa skôr, ako teraz „hasiť to, čo hori“. Informácie, ktoré občania dostávali zo štátu, boli často zmatované, podnikatelia si nemohli správne nastaviť svoje prevádzky, prichádzali niekoľkonásobne vyššie faktúry za energie a udržateľnosť podnikov bola dramatická. Kto šetril, napokon platil vysokú pokutu. Keď majiteľovi reštaurácie či pekárne nepostačovali financie vzhľadom na vysoké ceny energií, rozhodol sa pre ťažký krok a svoju prevádzku zatvoril. A čo obce? Mali to urobiť tiež? Úplne vypnúť verejné osvetlenie, či len čiastočne? Na toto predstavitelia vlády zrejme nemysleli, pritom obce a mestá sú základom štátu a miestom prvého kontaktu pre občanov.

dané náklady na nákup elektriny alebo plynu na burzách a tiež ostatné ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk dodávateľa“. Do dátumu tejto legislatívnej zmeny nebolo možné premietnuť nákupné ceny elektriny a plynu zakúpené na burze. Kvôli takto prijatej legislatíve v súčasnosti dostávajú odberatelia vysoké zálohové faktúry.

V prvých šiestich mesiacoch tohto roka, čo zodpovedalo pôvodnému referenčnému obdobiu, stála elektrina v priemere 189 € za megawatthodinu. Neskôr však ceny prudko narástli a priemer za august a september minulého roka vyskočil na 548 € za megawatthodinu. Práve tieto dva mesiace sa stali napokon základom na určenie maximálnych cien. Zásah štátu teda niekoľkokrát znásobil cenu elektriny, hoci to malo byť úplne naopak. Týmto vlastne naši politici zabezpečili enormné zisky pre energetické dodávateľské spoločnosti.

Mám dojem, že štát problémy samospráv nezaujíma, nerieši ich a vždy sa spolieha na to, že starostovia si s tým „nejako poradia“. Takto predsa nemôžu ďalej fungovať samosprávy, ponížovaním sa a doprosovaním, aby ich niekto z kompetentných vypočul. Áno, obce musia aj naďalej fungovať, pretože obecné úrady musia poskytovať ľuďom potrebné služby. Ale za akú cenu? Obce zrejme utlmia svoj rozvoj, aby zvládli fungovanie a poskytovanie služieb svojim občanom a zabezpečili vykonávanie povinností, ktoré im štát nariaďuje. Kam sme sa to dostali?

Mgr. GILBERT LIŠKA
starosta obce Veľké Kostolany,
člen Sekcie dopravy, výstavby,
hospodárstva a energetiky Rady ZMOS

● Rokovanie Rady ZMO, región JE Jaslovské Bohunice

Takýchto kritických slov na sneme zaznelo veľa a v posledných rokoch sa zintenzívňujú. Je to však odrazom toho, čo sa v našom štáte deje. Pre súčasnú vládu nie sú obce a mestá partnerom. Nepočúvajú hlasy zdola, nevenujú im pozornosť, avšak keď je potrebné niečo celoplošne riešiť, obce sú podľa nich najvhodnejším kandidátom a organizátorom komunikovať s občanom a spolupracovať na často „nezmyselných“ projektoch. Takto približne chápú samosprávy naši vládni činitelia.

Na sneme účastníci diskutovali na tému cien energií, či vyplácania finančných prostriedkov pre pracovníkov vo verejnom sektore, čo bolo rovnako nezodpovedné riešenie odmeňovania zo strany vlády. Takýchto nezodpovedných rozhodnutí, ktoré nie sú kryté žiadnymi verejnými financiami, by sme našli viac, a práve preto je potrebné na tieto veci poukazovať a hľadať také riešenia, aby sa politikom, ktorí o nás rozhodujú, otvorili oči.

Mgr. GILBERT LIŠKA
Foto Norika Szombatová,
fotoštúdio 4F Trnava

SMÚTOČNÉ POĎAKOVANIE

Dňa 4.1.2023
nás navždy opustil
vo veku 50 rokov
naš milovaný manžel,
otec, syn a brat

ĽUBOŠ MAČICA.

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom
a známym, ktorí ho s nami odprevadili na
poslednej ceste.

Ďakujeme za modlitby, slová útechy
a kvetinové dary. Úprimné poďakovanie
patrí pánovi farárovi Mgr. Igorovi Gajdošo-
vi za dôstojnú rozlúčku a starostovi obce
Mgr. Gilbertovi Liškovi za úprimné a ľud-
ské slová, ktorými sa prihovril pozostalým
i ostatným prítomným, čo sa prišli rozlúčiť
s našim milovaným Ľubošom.

Rodina Mačicová

SPOMIENKA

Dňa 10.2.2023 si
pripomínáme desiate
výročie úmrtia

PETRA MRÁZIKA.

*S láskou spomína
manželka a dcéry
s rodinami*

SPOMIENKA

Dňa 9. marca 2023
uplynul rok, čo nás opustil
naš syn a otec

TOMÁŠ KOLLÁR.

Kto ste ho poznali,
venujte mu tichú
spomienku.

*S láskou spomína mama
a dcéra Ester*

SPOMIENKA

Sú ľudia, ktorí pre nás
v živote znamenajú viac
ako ostatní. O to ťažšie je
naučiť sa bez nich žiť.
Uveriť, že nie sú mŕtvi,
iba vzdialení.
Odišiel tiško, niet ho
medzi nami, v našich
srdciach je stále s nami.

Dňa 27.2.2023 si pripomínáme 10. výročie
odchodu môjho manžela a otca

VLADIMÍRA MAGULU.

*S úctou na neho spomína
manželka a deti*

Nové poplatky a ceny platné v obci od roku 2023

Obecné zastupiteľstvo obce Veľké Kostoľany stanovilo nové ceny a poplatky, ktoré sa týkajú prenájmu priestorov domu kultúry, hrobových miest v novej zóne cintorína, vývozu komunálneho odpadu a tiež pokút za výstavbu bez riadneho stavebného rozhodnutia.

Prenájom priestorov domu kultúry

Prenájom priestorov na 1 deň:

svadba, jubileum, stretnutie

- sála: 250 €
- veľká zasadačka: 100 €
- kuchyňa: 100 €

Prenájom priestorov na 1 hodinu:

schôdze, prednášky, reklamné akcie

- sála: 50 €
- veľká zasadačka: 30 €
- kuchyňa: 50 €

Poplatok za prenájom veľkej zasadačky
spolu s kuchyňou na kar: 100 €

Prenájom priestorov na komerčné účely pre

právnické osoby:

príplatok 50 % zo základnej ceny nájmu

Prenájom priestorov nájomcovi bez trvalého
pobytu v obci Veľké Kostoľany, alebo sídla
spoločnosti v obci Veľké Kostoľany:

príplatok 20 % zo základnej ceny nájmu

Poplatok za prenájom priestorov pre organi-
zácie v obci (športové, kultúrne, JDS, školské
zariadenia...): 1 €

Hrobové miesta

- Jednohrob 250 €
- Dvojhrob 400 €
- Urnové miesto
(4 až 6 pohrebných urien) 500 €

Pokuty za stavbu postavenú bez stavebného rozhodnutia

- Fyzická osoba 5-tisíc €
- Právnická osoba 10-tisíc €

Poplatok za vývoz komunálneho odpadu

- Osoba na jeden rok 7,30 €
- OcÚ -

● Mrázik bol súčasťou kultúrneho programu

● Pochovali basu a naposledy si pred pôstom dobre zatancovali

ZMYSLOM ŽIVOTA JE DAŤ ŽIVOTU ZMYSEL

Odišiel jeden z nás...

Január je mesiac, kedy si navzájom podávame ruky a želáme všetko dobré v novom roku. Pre nášho kamaráta Ľuba, ktorý si pretrpel dva roky ťažkej choroby v bolestiach, už nový rok neprišiel. Veľmi smutná a stále bolestivá spomienka.

Keďže v obci zastával funkciu poslanca obecného zastupiteľstva a bol členom niektorých komisií, stretávali sme sa pravidelne a riešili potrebné záležitosti. Bol jedným z nás. Bol človekom, ktorý nikdy neintrigoval, ktorý vždy s veselou náladou a pozitívnym myslením pomohol a zaujímal sa o dianie v obci. Vždy vo veci hľadal to lepšie a pozitívnejšie, snažil sa stmeliť kolektív aj rodinu. Veril v dobro a veril ľuďom. Bohužiaľ, našli sa aj takí, ktorí mu v živote ublížili. Tí si budú spytovať svoje svedomie po celý život. Pretože nie život, ale vlastné svedomie ich bude bičovať.

Jeho priatelia a rodina boli preňho hnačím motorom v ťažkých chvíľach, keď už jeho myseľ napriek veľkému odhodlaniu zvíťaziť zlyhávala a prichádzali pochmúrne myšlienky. Vždy mal v pamäti svojich blízkych a ľudí, ktorých si vážil a ktorí pre neho znamenali rodinu.

Tak veľmi chcel poraziť chorobu, ktorá mu skrížila plány v jeho živote. Pritom mal ešte veľa nápadov a to, čo začal, nestihol dotiahnuť do úplného konca. Vo svojom novom príbýtku chcel prežiť ešte veľa ďalších spokojných rokov, dokonca sa na chvíľu aj zdalo, že

• Ľuboš Mačica, na fotografii vpravo, zomrel vo veku 50 rokov

nové prostredie mu vleje do žíl novú energiu. No nestalo sa...

Tak ako nikto z nás, ani on nechcel zomrieť v produktívnom veku a zanechať po sebe svojich milovaných, priateľov, známych. Hovorí sa, že zmyslom života je dať životu zmysel, a to sa Ľubovi aj podarilo. Hoci bol jeho život krátky a skončil sa predčasne, ďakujeme aj za ten čas, ktorý tu s nami bol. Naposledy vydy-

chol v noci 4. januára 2023 vo svojom dome, obklopený milovanou rodinou.

*Tí, ktorých milujeme, neodchádzajú, kráča-
jú vedľa nás každý deň. Neviditeľní, nepoču-
teľní, ale vždy nablízku, stále milovaní, stále
chýbajúci a veľmi drahí.*

GILBERT LIŠKA

Foto: archív obce

Poplatky za komunálny odpad a rozvoj budú rásť

Zvýšené ceny energií a ostatných komodít na trhu sa dotýkajú nás všetkých. Rovnako aj obcí a miest. No na konci každého reťazca je vždy občan. Občan, ktorý musí zvýšené ceny za energie a dopravu zaplatiť.

Každý predajca, prepravca, či iný manipulants s tovarom si svoje zvýšené náklady premietne do svojich cien a určitým spôsobom sa snaží „zahojiť“. Takto funguje trhový mechanizmus, obchodovanie, poskytovanie služieb...

Po veľmi dlhých rokoch, kedy sme sa snažili udržať ceny a poplatky na tých najnižších úrovniach, musela aj naša obec pristúpiť k nepopulárnym opatreniam. Cena práce či pohonných hmôt sa odrazila aj v poplatku za komunálny odpad, ktorý sme museli v januári 2023 zvýšiť. No nebolo to však vyvolané iba zvýšenými nákladmi, ale aj novelou zákona, ktorá stanovila minimálny poplatok za jednu osobu na rok na 7,30 €. Nižší poplatok preto obec nemôže vybrať, nakoľko jej to zákon ani neumožňuje.

Od tohto roka je v platnosti aj všeobecne záväzné nariadenie, podľa ktorého je

povinný každý stavebník zaplatiť poplatok za rozvoj. Boli sme jednou z mála obcí, ktorá tento poplatok doteraz nevyberala. Podľa počtu nových domácností či plánovaných stavieb, v budúcnosti nám hrozí problém, ktorý sa bude týkať predovšetkým školských zariadení. Ich kapacity sú obmedzené a do materskej školy už v súčasnosti nemôžeme prijať toľko detí, koľko žiadostí o prijatie riaditeľka školy každoročne dostáva. Problém s umiestnením dieťaťa do tohto zariadenia sa netýka iba našej obce, ale je celoštátny. Peniaze, ktoré obec získava z poplatku za rozvoj, budú použité práve na účely obnovy či výstavby školských zariadení a k nim potrebnej infraštruktúry. Počet detí v našej obci neustále rastie, no budovy sa „nafúknuť“ nedajú. Je potrebné sa tomuto problému venovať a pripraviť sa na jeho riešenie. V budúcnosti bude v našej obci žiť o niekoľko stoviek ľudí viac, čo sa prejaví aj pôrodnosťou a nutnosťou rozšíriť materskú školu či jedáleň v základnej škole.

Mgr. GILBERT LIŠKA
starosta

KATELSTAV VYZÝVA

Oznámte nefunkčnosť káblovky

Firma KATELSTAV oznamuje občanom, že v prípade poruchy káblovej televízie (problém so signálom, kockovanie, vypadávanie televíznych staníc) treba kontaktovať priamo KATELSTAV na mailovej adrese katelstav@velkekostolany.sk alebo na tel. č. 0905 447 363, v čase od 7.00 do 15.30 hodiny na tel. č. 0905 856 487.

Podnety hlásené cez tieto oficiálne kontaktné údaje pomáhajú pri rýchlom odstránení poruchy a skvalitňovaní poskytovanej služby káblovej televízie. Diskutovaním na sociálnych sieťach sa porucha neodstráni.

VÁCLAV HESKO,
konateľ Katelstav, s. r. o.

NEPREHLIADNITE

Nebudú trvalé pobyty,
nebudú peniaze...

Na problém s riešením (ne) trvalých pobytov upozorňujem už dlho. Obce a mestá dostávajú mesačne finančné prostriedky od štátu z daní, avšak iba na počet ľudí, ktorí majú trvalý pobyt v danej obci.

To znamená, že koľko ľudí na trvalý pobyt je v obci prihlásených, tak toľkokrát dostane obec určitú výšku peňazí, ktorá sa ale mení v závislosti od výberu daní a každý mesiac môže byť iná. Napríklad občan, ktorý žije v našej obci a trvalý pobyt má hlásený v inom meste, tak aj peniaze zo štátu dostane práve to iné mesto. Napriek tomu sa občanovi v obci aj bez trvalého pobytu poskytujú všetky služby. Materská škola, detský klub či kuchyňa s jedálňou sú financované výlučne z obecných prostriedkov bez akejkoľvek dotácie zo štátu a aj deti občanov bez trvalých pobytov často navštevujú tieto zariadenia.

Ľudia by sa mali zamyslieť nad týmto problémom, kedy obce ich ľahostajným postojom prichádzajú o peniaze a mali by sa prihlásiť na trvalý pobyt, pokiaľ v našej obci byvajú a využívajú obecné služby. Z využívania sa stáva zneužívanie...

Mgr. GILBERT LIŠKA, starosta

Harmonogram

vývozu odpadu na rok 2023

mesiac	komunálny	separovaný	biologický
Január	2., 16., 30.	20.	
Február	13., 27.	17.	
Marec	13., 27.	17.	8. – 9., 22. – 23.
Apríl	10., 24.	14.	5. – 6., 19. – 20.
Máj	8., 22.	12.	3. – 4., 17. – 18.
Jún	5., 19.	9.	31.5. – 1.6., 14. – 15., 28. – 29.
Júl	3., 17., 31.	7.	12. – 13., 26. – 27.
August	14., 28.	4.	9. – 10., 23. – 24.
September	11., 25.	1., 29.	6. – 7., 20. – 21.
Október	9., 23.	27.	4. – 5., 18. – 19.
November	6., 20.	24.	1. – 2., 15. – 16., 29. – 30.
December	4., 18.	22.	

- OcÚ -

Nová poslankyňa zložila sľub

• Starosta obce odovzdáva Dagmar Lesayovej osvedčenie poslanky OZ

Na uvoľnené miesto člena obecného zastupiteľstva po zosnulom poslancovi Ľubošovi Mačicovi nastúpila do funkcie poslankyňa **Dagmar Lesayová**. Na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 15. marca

2023 zložila poslanecký sľub. Pôsobiť bude v komisii stavebnej, životného prostredia, dopravy a územného plánovania.

- OcÚ -

Foto: Václav Hesko

Zodpovednosť im chýba,
povinnosti nepoznajú
a práv sa dožadujú

V minulom roku sme úspešne splatili finančný úver na výstavbu sietí na Záhumenskej ulici. V tomto roku plánujeme výstavbu komunikácie a chodníka. Z tohto dôvodu už druhým rokom upozorňujeme majiteľov pozemkov, aby si vybudovali potrebné prípojky na inžinierske siete.

Obec vybudovaním novej lokality chcela pomôcť ľuďom, ktorí mali záujem o výstavbu domov, a majiteľom záhrad zhodnotila pozemky. Mnohí z nich napokon svoje pozemky predali a dobre na tom zarobili a mnohí zasa nemuseli pozemky kupovať, postavili si domy na vlastných pozemkoch, čím ich výstavba domu vyšla omnoho lacnejšie. Veľa ľudí si pomohlo a napokon zámerom obce bolo pomôcť a vyriešiť dopyt po pozemkoch. Obec sa neustále rozvíja a v minulosti investovala taktiež do určitých lokalít, kde dnes stoja rodinné domy.

Pri žiadostiach o výstavbu domov na Záhumenskej ulici sme sa snažili vychádzať stavebníkom v ústrety a všetkých sme oboznamovali s tým, že celú lokalitu bude obec budovať v určitých etapách a podľa finančných možností. Akonáhle však stavebník postaví dom, začne sa zaujímať, kedy bude postavená cesta, chodník a podobne. V tej chvíli už zabúda na skutočnosť, že bol oboznámený so zámerom obce a že cesta nebu-

de postavená ihneď v časovom pláne podľa jeho predstáv. Aj v mestách sú oblasti, kde v nových lokalitách budujú komunikácie aj po desiatich rokoch. A ľudia sú vďační.

No u nás to tak u všetkých neplatí. Najviac „vykrikujú“ možno práve tí, ktorým sme zhodnotili pozemok a na záhradách si postavili aj viac domov. Zrejme je to dané súčasným trendom, kedy nikto neprejavuje žiadnu vďačnosť a na sociálnych sieťach rieši a vyvoláva búrlivú diskusiu. Pokiaľ by to k niečomu viedlo a diskutoval by s osobou, ktorá má čo v tej veci povedať, bolo by to v poriadku. Zväčša však veci riešia medzi sebou bez akéhokoľvek hodnotového názoru. Sú to iba plané slová a vyjadrenia plné urážok. Títo ľudia sa môžu hanbiť. Hanbiť za to, čo robia, ako sa správajú a vyvolávajú zbytočné emócie a problémy bez riešenia. Práve takí ľudia, ktorí si bez rozkopávkového povolenia zhotovili prípojky na inžinierske siete, sa stavajú do pozície ukrivdených a nahnevanych. Položte si viacerí ruku na srdce, ktorí ste si vybudovali prípojky bez povolenia obce na rozkopanie obecného pozemku? Nebite sa do prs, že práve vy, „vykrikovači“ na sociálnych sieťach, ste tí najspravodlivejší. Nezabúdajte, že okrem práv, máte aj povinnosti!

Mgr. GILBERT LIŠKA
starosta

OKIENKO PRE ŽENY – VEĽKONOČNÉ MAŠKRTY PRE RODINU I HOSTÍ

Veľkonočný mazanec

Potrebuje

400 g polohrubej múky, 250 ml mlieka, 100 g masla, 100 g hrozienok, 80 g práškového cukru, 60 g lúpaných mandlí, 30 g droždia, 10 g kryštálového cukru, 3 žĺtky, soľ, žltok na potretie, múku na posypanie dosky a tuk na vymastenie plechu, mandľové lupienky na dozdobenie.

Postup

Zo 150 ml mlieka, droždia, kryštálového cukru a lyžice múky pripravíme kvások. Do misy preosejeme múku, pridáme štipku soli, práškový cukor, žĺtky, rozpustené vlažné maslo, kvások, zvyšné vlažné mlieko a vypracujeme vláčne cesto. Nakoniec pridáme nahrubo nasekané mandle a hrozienka. Cesto premiešame, prikryjeme utierkou a na teplom mieste necháme vykysnúť. Následne ho vyklopíme na pomúčenú dosku, vyformujeme bochník, ktorý preložíme na vymastený plech. Necháme ešte 15 – 20 minút kysnúť. Povrch bochníka jemne narežeme nožom, potrieme rozšľahaným žĺtkom, posypeme mandľovými lupienkami a dáme piecť. Pečieme pri teplote 170 °C približne 60 minút.

Veľkonočný chlieb

Potrebuje

20 vajec, 6 žemiel, 350 g bravčového pliecka, 250 g údeného bravčového pliecka, 1 zväzok petržlenovej vňate, podľa chuti soľ, mleté čierne korenie, 1/2 kocky droždia, tuk a strúhanku.

Postup

Pliecka dáme uvariť do vody na cca 20 minút. Potom mäso vyberieme, necháme odkvapkať a pomelieme na mäsovom mlynčeku. Žemle pokrájame na malé kocky a petržlen nadrobno nasekáme. Do misy dáme 10 celých vajčiek a 10 žĺtkov. Zo zvyšných 10 bielkov vyšľaháme tuhý sneh. Vajička so žĺtkami vyšľaháme, pridáme žemle, mleté mäso, petržlenovú vňať, soľ a korenie. Vo vlažnej vode rozmiešame droždie, necháme ho nakysnúť a vlejeeme ho do cesta. Všetko dobre premiešame a na záver opatrne vmiešame tuhý sneh z bielkov. Pekáč alebo formu na bábovku vymastíme tukom, vysypeme strúhankou a naplníme zmesou. Chlebič necháme 30 minút kysnúť. Pečieme v rúre vyhriatej na 170 °C 20 minút odkryté, potom chlebič prikryjeme alobalom alebo papierom na pečenie a pečieme ďalších 20 minút. Upečený chlieb necháme vychladnúť.

Orechové hniezda

Potrebuje

200 ml vody, 200 g práškového cukru, 150 g masla, 100 g horkej čokolády, 150 g mletých vlašských orechov, 250 g drvených maslových sušienok/piškót, **na obaľovanie:** mleté orechy, **na plnenie:** Nutelu.

Postup

Do hrnca s hrubším dnom dáme vodu, maslo a cukor. Na sporáku za stáleho miešania rozpustíme. Drvené sušienky a mleté orešky spojíme v miske, potom túto zmes zmiešame s rozpustenou čokoládovou hmotou. Dôkladne premiešame. Z hmoty tvarujeme guľôčky – mokrými rukami. Guľôčky obaľujeme v mletých oreškoch. Guľôčky ukladáme na plech vystlaný alobalom, alebo papierom na pečenie. V každom kúsku spravíme druhou stranou varešky otvor, do ktorého ozdobne navrstvíme náplň. Môžeme hneď podávať. Namiesto orechov môžete zvoliť obaľovanie v strúhanom kokose.

Zdroj: internet

Slané tvarohové tyčinky

Potrebuje

250 g tučného mäkkého tvarohu, 250 g zmäknutého masla, 250 g hladkej múky.

Na posypanie

hrubozrnnú soľ, celú rascu, sezamové semienka, syr.

Postup

Všetky tri prísady zmiešame v miske a vypracujeme hladké cesto. Cesto rozvaľkame na tenší plát a radielkom rozkrájame na jednotlivé tyčinky. Do cesta môžeme pridať aj štipku soli. Potrieme rozšľahaným vajčekom, posypeme prísadami podľa chuti, poukladáme na plech vystlaný papierom na pečenie a vložíme do vyhriatej rúry. Pečieme pri teplote 180 °C, kým tyčinky nie sú na povrchu zlatisté.

Náš tip: Pred koncom pečenia posypeme strúhaným syrom.

SENIORI BILANCOVALI

Ubehlo už deväť aktívnych rokov

Na výročnej členskej schôdzi ZO JDS Veľké Kostoľany, ktorá sa konala dňa 14. februára 2023 v kultúrnom dome, členovia zhodnotili výsledky práce a pripomenuli si 10. výročie svojho založenia v roku 2013. Okrem členov ZO JDS privítal predseda Vladimír Karaba aj hostí – Ing. Tuláka, predsedu OO JDS Piešťany, Mgr. Gilberta Lišku, starostu obce a Pavla Hambálka, koordinátora organizácií v obci.

Hlavným bodom programu členskej schôdze bolo zhodnotenie činnosti za uplynulý rok 2022. Predseda ZO JDS Vladimír Karaba v prednesenej správe uviedol, že členovia boli na divadelnom predstavení v Nitre, na medzinárodnej výstave Gardenia v Nitre, autobusovom zájazde na pútnickom mieste Klin. Navštívili sme aj Oravskú priehradu, termálne kúpalisko v Dunajskej Strede sme navštívili 7-krát a raz sme boli na termálnom kúpalisku v Poľnom Kesove. Počas Kostolianskeho jarmoku sme usporiadali výstavu v zasadačke obecného úradu a súťažili sme vo varení gulášu. V Stupave sme boli na Slávnosti zelí, napokon sme sa vybrali na zájazd do Poľska.

Poslednou akciou bolo slávnostné posedenie pri príležitosti *Mesiaca úcty k starším*, na ktorom boli jubilanti obdarovaní ružou.

Komunitné centrum čaká na seniorov

Na záver predseda ZO pripomenul, že koncom januára 2022 bolo dobudované komunitné centrum, kde je dôchodcom pridelená jedna miestnosť, v ktorej môžu celoročne vykonávať svoju činnosť. Miestnosť je využívaná na schôdze výboru, stretávajú sa tu naše speváčky a najnovšie aj krúžok šikovných rúk. Vyslovil presvedčenie, že časom bude komunitné centrum využívané vo väčšej miere a poďakoval za podporu poslancom, ale najmä starostovi Gilbertovi Liškovi.

Podľa schváleného programu si prítomní vypočuli správu o hospodárení a správu revízie komisie.

V diskusii vystúpil predseda OO JDS Ing. Tulák, ktorý pozdravil prítomných a členom priblížil prácu okresnej organizácie, stav členskej základne a počet ZO v okrese Piešťany.

Na potulkách letom-svetom

Na záver predseda Karaba v kocke zhodnotil činnosť ZO JDS za uplynulých 10 rokov. Na ustanovujúcej schôdzi dňa 16. januára 2013 bolo 49 členov. Divadlo členovia navštívili 17-krát, a to v Piešťanoch, Trnave, Nitre a Bratislave. Na termálnom kúpaliskách v Dunajskej Strede, Veľkom Mederi a Poľnom Kesove sme boli 78-krát, v Rakúsku v Kitzsee sme boli 13-krát. Nový Targov v Poľsku sme navštívili 5-krát. V Čhtelnici na Juniálese sme boli 4-krát. Na vinobraní v Pezinku a Modre sme boli 5-krát, na výstave Gardenia v Nitre sme boli 5-krát. Ládový dom na Hrebienku sme obdivovali 3-krát. Na Morave sme navštívili Hostýn a Lednice. Pomodliť sme sa boli v Mariazelli v Rakúsku. Na Slovensku sme navštívili dvakrát po dva dni Košice a taktiež v Prešove sme boli dva dni. Jednodňové zájazdy sme absolvovali do obcí Rajecká Lesná, Čičmany, Oravský Podzámok, na vystúpenie súboru Alexandrovcov do Bratislavy, navštívili sme aj Devín a Marianku, Turzovku, Banskú Štiavicu, Aponiho knižnicu, Skalku a Podolie.

VLADIMÍR KARABA,

predseda ZO JDS Veľké Kostoľany

Foto: Miroslav Liška

Z ČINNOSTI JEDNOTY DÔCHODCOV

Potrebuje viac spolupracovať

Zimné obdobie nám ponúka veľa možností ako príjemne využiť voľný čas. V každom veku a najmä pre dôchodcov je potrebné starať sa o svoje zdravie i pestovaním rôznych záujmových činností. Vedia to dobre najmä ženy, ktoré sa venujú ručným prácam.

A o tom, že ich nie je málo, svedčí i výstava ručných prác, ktorú každý rok organizujeme v rámci jarmoku, za čo im patrí za ich účasť veľké poďakovanie.

Za zmienku stoja najmä naše dôchodkyne, ktoré už od mladosti vytvárajú krásne

• Snažíme sa zaujať aj mladšie ženy a dievčatá

• Naše dôchodkyne už od mladosti vytvárajú krásne háčkové práce

háčkové práce. Jednou z nich je i pani L. Chorvatovičová, ktorej výrobky sú ozdobou vianočnej či veľkonočnej dekorácie, či prekvapí nimi pekným darčekom. Pani Jana Mišáková svojimi pestrými háčkovými hračkami zase robí radosť najmä deťom.

V snahe podnieť záujem i mladších žien a dievčat o háčkovanie a paličkovanie sme pripravili kurz, kde sa môžu

naučiť zvládať tieto techniky ručných prác. Je chvályhodné, že záujem je, i keď menší, ako sme predpokladali.

Veríme, že v ďalšom období naši dôchodcovia viac využijú možnosť stretávania sa v komunitnom centre. Potrebuje viac spolupracovať a podieľať sa i na tvorbe činností prospešných pre spokojný život v našej obci.

VLASTA BALÁŽOVÁ

Foto: archív JDS

JDS OSLAVUJE 10. VÝROČIE SVOJHO ZALOŽENIA

Ďakujeme za spestrenie života!

● Výročná, desiatá schôdza ZO Jednoty dôchodcov na Slovensku sa niesla v družnej diskusii

● Doménou Jany Mišákovéj sú hračky pre deti

● Šikovné ruky a fantázia dokážu veľa – darček je na svete

Členovia JDS vo Veľkých Kostoľanoch ďakujú pri príležitosti 10. výročia založenia organizácie v našej obci jej predsedovi pánovi **Vladimírovi Karabovi** za aktivitu pri vzniku organizácie, ako i za jeho obetavú prácu a námahu pri jej riadení.

Za všetky sprostredkované akcie, akými boli rôzne poznávacie výlety po Slovensku, Poľsku, Rakúsku, ako aj návštevy rôznych kultúrnych podujatí, ktorými bol spestrený život našich seniorov.

Podakovanie patrí aj pani **Augustíne Jakubičkovej**, ktorá bola pri tomto dianí jeho súčasťou.

Jej práca – vedenie ekonomickej činnosti – bola ocenená Okresnou organizáciou JDS Piešťany, za ktorú jej bol udelený diplom III. stupňa.

V neposlednom rade patrí vďaka aj členom výboru JDS miestnej organizácie, ktorí boli aktívni pri prípravách i fyzickom zabezpečení každej schôdzy.

Členovia Jednoty dôchodcov na Slovensku vo Veľkých Kostoľanoch
Foto: archív JDS

● O aktuálnej problematike oboznámil členov Jednoty dôchodcov starosta Gilbert Liška

PESTRÝ JE ŽIVOT V NAŠEJ MATERSKEJ ŠKOLE

Pre šťastný úsmev a rozžiarené detské očka

Hoci je každému dieťaťu najlepšie v blízkosti mamy a nik ani nič tento pocit nenahradí, predsa len materská škola ho dokáže obohatiť v rôznych smeroch. Ved' tu sa po celý čas dochádzky dieťa pripravuje na základnú školu. Je to prvé miesto, kde sa stretáva s určitými pravidlami a povinnosťami, fungovať v skupine, deliť sa o veci v kolektíve detí a rozumieť si aj s novou autoritou – pani učiteľkou.

Materská škola je pre dieťa veľmi podnetné prostredie, môže si vybrať, učiť sa spoznávať svoje záľuby. Je veľmi dobré, keď sa rodičia s deťmi doma o škôlke rozprávajú, čo robili počas dňa, čo sa im podarilo, čo menej. Deti sa veľmi tešia a sú hrdé, keď svojim rodičom môžu prezentovať aj svoje práce na výstavke. Dieťa ocení, ak si nájdete pár minút na pochvalu, či povzbudenie. Každé jedno si vytvára svoje vlastné portfólio, ktoré je pre neho veľmi dôležité a vzácné, no a niekedy sa veru ťažko vysvetľuje, prečo až na konci školského roka si ho zbalí a berie domov. To ešte potvrdí pár mesiacov, čaká nás určite veľa pekných zážitkov z aktivít a akcií, ktoré máme pred sebou, ale teší nás spomienka aj na to, čo už bolo, ako napríklad karneval. Po dlhej „covidovej“ prestávke sa prišlo do domu kultúry zabaviť veľa detí aj so svojimi rodičmi. Akciu pripravilo rodičovské združenie pri materskej škole, ochotní členovia výboru, v spolupráci so škôlkou, za čo im v mene detí aj nášho kolektívu patrí veľké poďakovanie. No treba poďakovať aj všetkým rodičom, dobrodincom, firmám, ktorí prispeli do tomboly, čím obohatili akciu, ktorá dopadla úspešne.

Vďaka príspevku na predškolských z Ministerstva školstva SR, predškolské triedy Sovičiek a Žabiek mohli absolvovať exkurziu vo Hvezdárni a planetáriu v Hlohovci, kde v hviezdnej sále boli s Kamilkou na potulkách po vesmíre. Počasie nám vtedy prialo, tak sme špeciálnym hviezdárskym ďalekohľadom

● Sovičky oslávili a nakreslili Deň vody

mohli pozorovať aj oblohu, krásne slniečko.

Počas roka realizujeme viacero aktivít, do ktorých sa môžu priamo zapojiť aj rodičia. Jednou z nich bol aj týždňový projekt *Kde bolo – tam bolo*, uskutočnený v rámci *Marca – mesiaca knihy*. Fakt, že súčasní rodičia trávia čítaním kníh deťom naozaj málo času, potvrdil aj prieskum, príliš veľa času venujú rodičia práci, ktorá ich oberá o drahocenný čas strávený s deťmi. Aktívne čítajúci rodičia v prieskume prezradili, že čas pri rozprávke s deťmi má dobrý vplyv aj na nich samotných – berú to ako relax a dobrý prostriedok na odľahčenie stresu. Celý týždeň dostali u nás príležitosť po olovrante, v čase od 15.00 hod. do 15.30 hod., čítať deťom rozprávky rodičia, starí rodičia, súrodenci či iní rodinní príslušníci.

Veľa ochotných čítajúcich sa prihlásilo hneď, niektorým to trvalo trochu dlhšie, no boli aj takí, ktorých bolo treba chvíľu presvedčať, lebo vraj majú trému. Vytvorili sme v tom týždni vo všetkých triedach veľmi pekné spoločenstvá. Všetci sme sústredene počúvali, potom sa o rozprávke, či príbehu porozprávali. Všetky deti vlastnili svoj poslucháčsky preukaz, do ktorého ilustrovali to, čo počúvali. Niektorí kreslili už hneď v škôlke, iní si zobrali preukaz domov a zodpovedne priniesli nakreslené na druhý deň ráno. Často sa chválili, že im pomohli mamička, ocko, či sestra alebo brat. Po týždni si v každej triede túto aktivitu spoločne vyhodnotili a deti dostali aj malé odmeny.

Rodičom sa aj touto cestou chcem poďakovať za ochotu, že sa zapojili do čítania,

● Čítanie O psíkovi a mačičke bolo veselé

● Čítanie rozprávok si vyhodnotili aj Sovičky

no aj ostatným, že rešpektovali našu prosbu neskoršieho preberania detí zo škôlky. Práca s knihou a čítanie je pre dieťa veľmi dôležité. Kniha hrá vo vývoji dieťaťa nezastupiteľnú rolu. Už slávna spisovateľka Astrid Lindgrenová, autorka nesmrteľnej Pipy Dlhej pančuchy, povedala: „*Detstvo bez kníh – to nie je žiadne detstvo.*“ My sme navštívili aj miestnu knižnicu v dome kultúry. Teta knihovníčka nás oboznámila o pravidlách a podmienkach zapožičania kníh a deti mali možnosť niektoré knihy si aj popozerať a prelistovať. Mnohé z našich detí knižnicu navštevujú so svojimi rodičmi pravidelne, čo nás teší a veríme, že tento návyk im dlho vydrží.

Deň našej vzácnej tekutiny – *Deň vody* – sme oslávili 22. marca. Deti si cez rôzne aktivity pripomenuli, aký má význam voda pre človeka a prírodu. Vôbec sme nepredpokladali to načasovanie, keď „zákon schválnosti“ zariadil, že deň pred, bola v celej obci odstávka vody. Príčinou bola porucha a my sme museli z tohto dôvodu prerušiť prevádzku materskej školy. Deti si tak ľahšie vedeli predstaviť a zažili „na vlastnej koži“, aké je to byť bez vody.

Rozlúčili sme sa spoločne aj s pani Zimou, ktorú nám symbolizovala pekná podobizeň „tetky“ Moreny, ako ju nazvali deti, popre-

• Každá rúrička sa musí vyčistiť, je to mravčia práca, no Veveričky sú trpezlivé a šikovné

• Naše Veveričky takto zvládli poskladať domček pre včielky samotárky

• Hvezdársky d'alekohľad je veru obrovský

chádzali sme sa s ňou po našom dvore, zapievali jej, zamávali a vyhňali ju preč, lebo chceme, aby už moc prevzala pani Jar s teplým slniečkom. Pred veľkonočnými sviatkami prebieha v škôlke výstava spojená so súťažou *Kraslica 2023*. Je to tento rok novinka oproti minulým, keď sme doteraz vystavovali na výstavke *Veselá Veľká noc* rôzne veľkonočné dekorácie. Rodičia postupne prijímajú túto výzvu a do výstavky sa s deťmi zapájajú. Príspevok píšem práve, keď výstava prebieha, tak výsledok ešte nevieme. Určite to bude zaujímavé, kraslice sú vystavované anonymne a hodnotia ich rodičia s deťmi.

Sme materská škola s environmentálnym zameraním, každoročne sa zapájame do projektu *Motýlia záhrada* a onedlho čakáme do-

dávku nádobiek s malinkými húseničkami. Budeme sa o ne starať, sledovať celý životný cyklus motýľa Babočky bodliakovej a keď príde ten správny čas, vypustíme ich na našom dvore do voľnej prírody. Úspešnosť vyliahnutia motýľov býva v každej triede takmer 100 %, a tento spôsob zážitkového učenia je pre deti fantastickým zážitkom. Tento rok sme sa zapojili aj do nového projektu *Edubee – včielky pre školy*. Budeme sa starať o včielky samotárky, ktoré neštípu, ani nebudajú. Kým dostaneme včielky v papierovej liahni, predchádza tomu zodpovedná a veľmi zaujímavá príprava. Zatiaľ prebieha táto prípravná etapa, ktorej sa ujali úspešne šikovné deti s pani učiteľkou z triedy Veveričiek a my ostatní sledujeme ich mravčiu prácu a veríme, že budúci rok už zapojíme do tohto projektu aj ostatné triedy.

Po Veľkej noci čaká našich 26 predškolákov dôležitý deň – zápis do 1. ročníka základnej školy. Už od začiatku školského roka sa zodpovedne na tento deň pripravujú deti v triedach Sovičiek a Žabiek. Predškoláci u nás ukončia povinné plnenie predprípravného vzdelávania a budú na základnej škole pokračovať v primárnom vzdelávaní. Veríme, že deň zápisu bude pre nich významný, pamätný a úspešný! A ako to už býva, starí škôlkari odídu od nás a nových privítame. Predchádza však tomu *Zápis detí do materskej školy*, ktorý sa uskutoční v dňoch 3. a 4. mája 2023 v jedálni MŠ. Všetky potrebné náležitosti, podmienky zápisu a prijatia detí do MŠ, nájdete na webovom sídle našej MŠ www.skolka.edupage.org a na plagátoch umiestnených na verejných priestranstvách v obci.

Do konca školského roka nás ešte čaká veľa aktivít a akcií, niektoré aj v spolupráci

s rodičovským združením pri našej materskej škole. V apríli sa predškoláci chystajú na dopravné ihrisko, potom na exkurziu do Plantexu. Už teraz sa deti s pani učiteľkami začínajú pripravovať na *besedky* v máji ku *Dňu matiek* a navštívime aj hasičov v Piešťanoch. V júni tradične ideme na koncoročný výlet, potom rozlúčka s predškolákmi a na záver pred školskými prázdninami nás čaká piknik s rodičmi – *Mami, oci, pod' sa hrať!*

Pestrý život v našej materskej škole dokumentujú aj fotografie z našich akcií a aktivít. Celé snaženie naozaj smeruje k spokojnosti detí a rodičov, k čo najlepšej príprave detí na základnú školu, k šťastnému detskému úsmevu a rozžiareným očkám. Sme tu pre Vás!

Prajeme Vám krásne a požehnané prežitie veľkonočných sviatkov, radosť z nádeje, že život zvíťazí nad smrťou!

JARMILA STREČANSKÁ, MŠ

Foto: archív MŠ

• Knižnicu navštívili aj Žabky

PROJEKT MODULY

Deťom sa spestrené hodiny páčia

Naša škola sa v tomto školskom roku prihlásila do projektu MODULY „To nie je žiaden fór, aj Ty môžeš dať gól“, ktorý sa realizuje v spolupráci Ministerstva školstva, vedy a výskumu so Slovenským zväzom hádzanej.

Tento projekt je zacielený na 2. ročník I. stupňa základných škôl a prepája prostredie športových zväzov, klubov a organizácií so školským prostredím. Je to projekt Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktorého cieľom je priniesť na hodiny telesnej a športovej výchovy inovatívny obsah, inšpirovať učiteľov a predstaviť žiakom rozmanité možnosti športových aktivít.

Na hodinách telesnej a športovej výchovy kvalifikovaný tréner hádzanej predstavujú pri-

● Oboznámenie sa detí s hádzanou

pravené aktivity počas šiestich vyučovacích hodín telesnej a športovej výchovy v jednej triede.

Prvé MODULY v dvoch triedach 2. ročníka

sa začali v našej škole realizovať od januára 2023 a potrvávajú do polovice apríla 2023. Tieto hodiny u nás v škole realizuje tréner hádzanej

MHK Piešťany Martin Nedorost. Deťom sa tieto spestrené hodiny telesnej a športovej výchovy veľmi páčia.
- ZŠ -, foto: archív ZŠ

● Trénovanie prihrávok v kruhu

● Nácvik prihrávok vo dvojiciach

● Strel'ba na bránu s nácvikom presnosti

● Taktické pokyny trénera

LYŽIARSKY VÝCVIK 2023

Ukázkovo reprezentovali školu

Po troch rokoch sme v tomto školskom roku konečne mohli organizovať lyžiarsky výcvik. Konal sa v termíne 12. – 17.2.2023 v známom lyžiarskom stredisku Donovaly.

Na lyžiarskom výcviku sa zúčastnilo 29 žiakov, z toho 21 detí, ktoré ešte nikdy nelyžovali. Všetci žiaci si z výcviku odniesli osvedčenie o absolvovaní základného lyžiarskeho výcviku, trofej lyžiara a tí najšikovnejší aj diplom a trofej podľa umiestnenia v lyžiarskych súťažiach na záver kurzu.

Podľa vyjadrení vedúcej lyžiarskeho výcviku PaedDr. Adriany Hlavnovej, počas výcviku nevznikli výrazné problémy so správaním či disciplínou, až na menšie problémy so zaspávaním a nočným pokojom niektorých žiakov, čo sa hravo vyriešilo okamžite priamo na izbe.

Naši žiaci ukázkovo reprezentovali svoju školu, za čo im prináleží pochvala. Žiaci sa viac spoznali a domov si odniesli veľa nezapomenuteľných zážitkov.

- ZŠ -, foto archív ZŠ

● Tí najšikovnejší si domov odniesli aj diplom a trofej podľa umiestnenia v lyžiarskych súťažiach

● Spoločná fotografia pripomína nezabudnuteľné chvíle

● V Parku snov sa dobre lyžuje i oddychuje

● Krásne horské prostredie privítalo aj žiakov a pedagógov z Veľkých Kostolian

● Pozor, lyžiari, vyletí vtáčik...

A je tu Veľká noc. Aby sme nevyšli z cviku, pokračujeme v sérii článkov pána Emila Kolaroviča, ktorý sa venuje zaznamenávaniu nárečových slov vyskytujúcich sa v našom regióne. Dnes pridávame písmeno Š.

Š

- **šarvanci (šarvanec)** – v našich končinách deti do pubertálneho veku, väčšinou chlapci veselej hravej povahy, ešte nedospelá mládež, väčšinou chlapci s nie provokačným správaním
- **šafárit** – väčšinou sa myslí nezmyselne, rozhadzovačne míňať majetok
- **ščat** – hrubé ľudové pomenovanie močenia, ale tiež nazvanie už nepríjemného dažďa
- **ščekat** – nie štekot psa, ale hlasitý prejav nejakého nespokojenca na nejakú činnosť, čo mu uškodilo alebo sa mu nepáči
- **ščiepký** – na mesiačky pokrývané jabĺčka, hrušky aj odjadrené, takto usušené sú použiteľné aj rok po usušení
- **ščikat** – prerezávať a vysypať mak s prerezaných makovic
- **ščúl** – teraz
- **šeplet** – je zlá úroda napr. zemiakov, jabĺk a všeličoho iného
- **šikne (sa)** – niečo je vhodné, potrebné k inému napr. predmetu, posúdenie niečoho, *šikne sa aj Katka ku Karolovi*
- **škarbale** – staré obnosené topánky
- **šklebit sa** – niekto sa šklebí buď pri plači, pri afektovaní alebo posmeškovani
- **škobrtáky** – obnosené, neforemné či staré topánky – obuv
- **škripec** – kladka, kladkostroj
- **šlochavna** – väčšinou neforemná čiapka, alebo už len nemoderná
- **šlopotať** – šlopoce napríklad padajúci dážď, teda tekutina padajúca v malom množstve do nádoby alebo na zem
- **šmarit** – odhodiť, zhodiť na zem
- **šmátrat** – hľadať napr. po stene v tme vypínač, ale aj dievčaťu – slečne po kolenách
- **šmodrchat** – najskôr pokus dieťaťa o štvornohú chôdzu, ale aj ťažkopádna chôdza chorého či starého jedinca
- **šmodrchel** – uznanlivé láskavé zaliečanie, prihovorenie sa milému dieťaťu pri jeho snahe byť nepokojné
- **šmochtat** – hrubé ľudové pomenovanie močenia
- **šoro-moro** – zmätok, neporiadok, *máš z toho tu úplné šoro-moro*
- **španihel** – orgován, stromovitá drevina, údajne dovezená zo Španielska
- **špřtat sa** – vyťahovať sa nad niekým alebo niečím, ale aj veľa a usilovne sa učiť
- **šprtnúť** – môže tekutá látka zo stlačenej nádoby, ošprtať vás môže aj auto, keď prejde cez kaluž vody, alebo aj nešikovne napichnutá grilovaná klobása
- **šravštok** – z nemčiny, dielenský stôl aj so zverákom
- **štabare** – krik, hlasná, možno až hádavá vrava, ale aj vzájomná bitka
- **štangla** – železná tyč
- **šteláza, štelázka** – polička, alebo viac poličiek nad sebou, teraz je to už regál

Nárečie našich prarodičov

- **štorcuvať – štorcom** – niečo postaviť kolmo na zem, ale tiež ak sa niekto zbytočne stavia do fyzicky silnejšieho, *Čo sa štorcuješ, ty zasran?*
- **štrícák** – najčastejšie už dospelý mládenec vyzývavo sa správajúci aj oblečením
- **štrumpalle** – gumová páska, pretkaná niťami, usposobená do kruhu ako držiak pančúch až na stehne detí a žien
- **šuflik** – väčšinou zásuvka – truhlík na starších stoloch, pod doskou stola ako príborník
- **šuchtat sa** – pomaly a s nezaujmom niečo robiť a aj pohybovať sa
- **šudziť** – niekoho klamať, najmä takého, čo

- vám dôveruje, *ošudzili sme ho*
- **šupitať** – pokusné chodenie malého dieťaťa, *už začína pomaly šupitať*
- **šuplikant** – skôr pochvala malého dieťaťa, *„ty šuplikant, už šupitáš“*
- **šuvix** – zbagatelizovanie niečieho výroku alebo výrobku, šuvizový môže byť aj materiál, s čoho je výrobok zhotovený
- **šúchy** – pomenovanie možno nepomenovateľného šatstva, oblečenia
- **švicovať** – potiť sa, najmä pri chorobe
- **švrček** – buď malé dieťa, alebo aj dospelý malého veku, kedy býva toto pomenovanie skôr posmešné, inak je to lúčny hmyz

EMIL KOLAROVICH

Okresné riaditeľstvo
HAZZ V PIESŤANOCH

Ochrana lesov pred požiarimi

Na lesných pozemkoch je zakázané:

- zakladať alebo udržiavať otvorené ohne na nich alebo v ich ochrannom pásme (50 metrov od hranice lesného pozemku) mimo vyznačených miest,
- fajčiť alebo odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety alebo používať otvorený plameň v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru,
- vypaľovať porasty bylín, kríkov alebo stromov.

Pri zakladaní ohňa na vyznačených miestach je potrebné dodržiavať základné pravidlá bezpečnosti:

- nezakladať oheň počas vetra,
- nezakladať oheň použitím horľavých kvapalín,
- neponechávať oheň bez dozoru,
- ohnisko pred opustením dôkladne uhasiť a presvedčiť sa, že popol neobsahuje žeravé zvyšky po spaľovaní.

Hlavné riziká vzniku lesných požiarov:

- činnosť človeka a jeho pobytu v lesoch
- stav vegetácie (suchá vegetácia najmä v jarnom období),
- stav a priebeh počasia (najmä zrážkový deficit, intenzita slnečného žiarenia a počet slnečných dní, sila vetra).

Vlastníci, správcovia alebo užívateľia lesných pozemkov v súvislosti s ochranou lesa pred požiarimi sú povinní najmä:

- zabezpečovať v lesoch a v ich ochrannom pásme hliadkovaciu činnosť,
- zabezpečiť umiestnenie potrebného množstva protipožiarneho náradia na určenom mieste v závislosti od plochy lesných porastov,
- udržiavať existujúce príjazdové cesty, zväžnice a zdroje vody v stave, ktorý umožňujú bezproblémový príjazd hasičských jednotiek a ich využitie na účinný zásah,
- prijímať osobitné opatrenia pre priestory postihnuté kalamiťou, zamerané najmä na:
 - urýchlené odstraňovanie dreva a ďalšieho horľavého odpadu z blízkosti objektov,
 - vytváranie rozčleňovacích pásov na zabránenie šírenia požiaru,
 - prednostné zabezpečenie prejazdnosti lesných ciest a zväžnic pre hasičskú techniku,
- vybaviť prenosnými hasiacimi prístrojmi pracovné stroje, ktoré sa používajú na spracovanie dreva a zvyškov po ťažbe a vybaviť ich účinným zachytávačom iskrí.

